

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. I. De exemptione antè cognoscendum, quàm de crimine
inobedientiæ, & infractæ clausuræ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

abrogata, post publicationem Romæ factam desierint obligare secundum ea qua diximus in consuls. can. de cognat. spirit. conf. 1. quoad alios nouiter inductos, vt non obligent ante publicationem in provincia faciendam, præsertim vel ignorantibus, vel Episcopis nondum publicantibus seu receptionem vrgentibus, etiam scientes. secundum ea qua diximus ibid. dum interim credi possunt iustam habere differendi causam, seu quod difficultates motas retulerint, supplicauerint que iuxta c. si quando X. de res. rips. seu alias, vt referre visum est quibusdam Episcopis de festo S. Siluestri, quod hic nunquam à populo receptum fuit.

De ordine cognitionum.

RESPONSVM I.

De exemptione antè cognoscendum quam de crimine inobedientia, & infracta clausura.

EX vago rumore qui certò quid statuunt apud se, temerè iudicant. etsi multorum illud sit vitium. Antequam scruteris, ne reprehendas. eccl. 11. eiusmodi à multis præiudicium patiuntur regulares monasterij. I. examinanda sunt igitur quæstiones præiudiciales antè, quas mouent. l. si crimen. 3. l. si restuas. 6. C. de ord. cognit. vbi si crimen inferatur ei, qui se ingenuum dicit, antè liberalis causa suo ordine agi debet. quoniam necesse est antè sciri vtrum in liberam, an in ancillam constitui oporteat iudicium. ita d. l. 3. ita & de statu procedit quæstio, ante crimen rerum amotarum. vt si pronuntiatio fiat pro libertate; tum demum damni dati, & rerum amotarum procedere possit, adhibita probatione, con-

demnatio: si verò secus; quæstio rerum amotarum euanescit. itaque antequam de inobediencia statuatur, cognitio status, seu exemptionis præmittenda est. quod si pro illa pronuntietur in totum vel in partem; quæstio inobedientie euanescit extoto, vel ex parte. idem dicendum de quæstione introitus clausuræ; quantum ad licentiam superioris attinet. si quidem, si Confessor generalis prælatus est, adeoq; ad eum, vt alios superiores, spectat concessio facultatis ingrediendi; quoad licentiam euanescit quæstio. cum exemptis sufficiat superioris regularis licentia; nec requiratur recursus ad Papam; nec sufficiat ad Ordinariũ. quoad causam ingressus verò, quæstio facti est: probatione ergo oportet, rursum quoad absolutiones, & sacramentorum administrationes; si exempti sint; si interdicti non possint; si forma iuris, & ordo iudicij seruatus non est; si cõcidit interdictum; euanescent illius effectus. non enim præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum. c. non præstat. de reg. iur. in 6. vides quot incurrant præiudiciales quæstiones, quas excuti oporteat, antequam decidi queat, an crimina hæc, quæ insinuantur tacite, an facta sint iure permittente? quamdiu autem hæc in pendentibus sunt, neminem ex arbitrio suspicionis iudicare licet; sed ex lege Dei, inquit Augustinus. c. multi. 2. q. 1. secundum ordinem Ecclesie, sine vltro confessum, siue accusatum & conuictum. inobedientia ergo, sacrilegia, claustrorum violationes hæc vocitentur: si nominatio, inquit, sola sufficiat; multi danandi sunt innocentes: quia sæpè falso in quoquã crimina nominantur. Rectè Greg. c. siquid. 15. q. 7. siquid de quocumq; clerico ad aures tuas peruenerit, quod te iuste possit offendere, facile non credas: nec ad vindictam te res accendat incognita: sed presentibus semoribus Ecclesia tua diligenter est veritas persequenda: Et tunc, si qualitas rei poposcerit, canonica districtio culpam feriat

2. Eoque prius de exemptione quæ inobediencia.

3. Aut infracta clausura.

4. Aliæ id genus.

ferias delinquentis, simile est c. Deu.
2. q. 1. Vide que diximus supra de maior.
& obed. Resp. 1. §. 1.

RESPONSVM II.

Quæstionem professionis ter-
minandam ante petitionem
hæreditatis.

RÈtè Honorius III. in c. nam.
X. de ord. cognit. Ludouico Re-
gi Francorum scripsit, antequam
natalium causa terminata esset, de-
pendentem ex illa successione cau-
sam incipere, nihil aliud esse, quam
diuersis processibus intricare ne-
gotium, & confusione quadam
iudicij ordinem perturbare. i-
dem satis traditur in l. 1. 2. 3. 4. 5. C.
de ord. cognit. l. 2. C. de ord. iudic. & vt
quæstio status præcedere debeat
quæstionem hæreditatis: quippe
quæ dependeat ex illa. vt hic. &
quamuis ex l. 1. C. de ord. iudic. Iudex
quæstionis hæreditatis, incidenter
possit cognoscere de quæstione
status, de qua non posset principa-
liter; non idem tamen est in causis
spiritualibus, vt est matrimonij, &
voti, seu diuertij carnalis, & spi-
ritualis. (quorum æquiparatio-
nem multis iuris textibus probat,
argumentumque ab vno ad aliud
iure procedere Euerard. in loc. legal.
à matrimonio carnali ad spirituale. & in
loc. à matrimonio spirituali ad carnale)
sed harum decisio ad iudicium Ec-
clesiæ pertinet. can. 22. §. 24. de sacr.
matr. Concil. Trid. Ideoque ea à Iu-
dice sæculari est expectanda. d. c.
tuam. c. lator. X. qui fil. sint legit. & in
Concordatis Brabantæ cum Epi-
scopo Leodiensi 1541. §. quoad fe-
dus matrimonij cõuentum est, si que-
stio fœderis matrimonialis (carna-
lis vtique vel spiritualis) inciderit
coram Iudice sæculari; is debet
superfedere, inquit, & hunc articu-
lum tanquam spirituale ad Iudicem
Ecclesiasticum; per eum ante anni spa-

1.
Cur hanc
illa præce-
dat?

2.
A Iudice
Ecclesiasti-
co etiam
incidentalis
quæstio spi-
ritualis co-
gnoscenda,
nō à laico.

tium determinandum remittere. eius
rei neglectus graues expensas sapie-
litigatoribus parit, adeoque huius-
modi intricationum iniustarum-
que expensarum rationem haberi
vult c. fin. X. de rescript.

Sicut autem de principali causa
spirituali Iudex sæcularis cogno-
scere non potest; ita neque de
accessoria. cum accessorium se-
quatur naturam sui principalis, &
accessorium. de reg. iur. in 6. & specia-
liter in iudiciariis. c. si super. 9. X. de
off. deleg. c. 5. ibid. ideoque hanc Iu-
dicem sæcularem trahi non potest
illa cognitio an vlatenus appella-
tum, an intra decendum, aut aliter
rite appellatum sit. c. Romana. 1. 1.
de appell. in 6. an, qui id omittit, pre-
tuit possit aduersus fatalia; an sen-
tentia transferit in rem iudicatam;
an nullitati subiecta sententia sit;
an in causa matrimoniali sententia
transeat in rem iudicatam; an per-
petuo veritas demonstrari possit. et
c. lator. de sentent. & re iudic. c. suspen-
guinei. c. tenor. eod. c. frater natus. X. de
frig. & malefic. an sine appellatione
per officium iudicis, viam quere-
læ, nouæ actionis, seu receptio-
nis nouarum probationum, seu al-
lias post tres etiam contumaces sen-
tentias; seu rem quæ in alio caule-
rum genere habetur pro iudicata;
seu alias redintegrari causa possit.
de quibus Sanchez. de matr. l. 7. dicitur
retinimus supra de his qua VI. m. 1.

Et propterea optimè Concilium
Brabantæ pridem decidit non
subiici hic rescriptum cassationi,
quatenus tantum concernit cau-
sam appellationis; validitatis, vel
inualiditatis professioni; sed etiam
remisit coram suis iudicibus agi-
tandam.

Neque attendit allegacionem
litis pendentiæ, & quod quedam
allegarentur in Concilio, quæ ex-
dem & coram Iudice Ecclesiastico
quia non satis est quod inter cas-
dem personas quædam proponantur,
aut allegentur; sed etiam ad
eisdem fines dici debent; & vt me-
dia